53.

DE
CATHETERIS FLEXILIS.

È lamellâ argenteâ conſlati & emendati, in catheterem è gummi claſtico compoſitum præſtantiâ.

THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

PRO PUGNANDÆ.

Die Sabbati, 2â menſis Auguſti, ann. R. S. H. 1788, *à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

PRO ACTU PUBLICO,

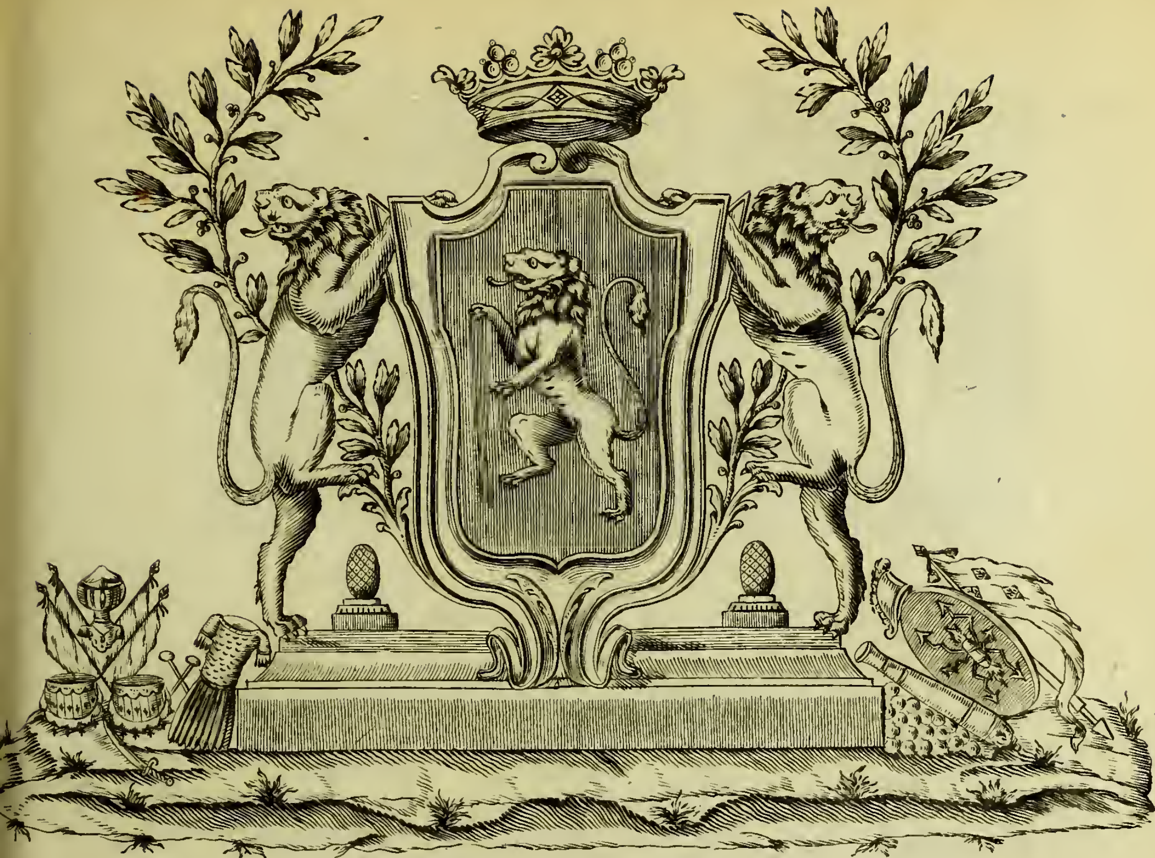
ET MAGISTERII LAUREA.

Apud CLOUSIER, REGIS, nec non regii Chirurgiæ Collegii, Typographum, viâ Sorbonæ.

M. DCC. LXXXVIII.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/b22415282

CELSISSIMO ET POTENTISSIMO

DOMINO LUDOVICO-FRANCISCO

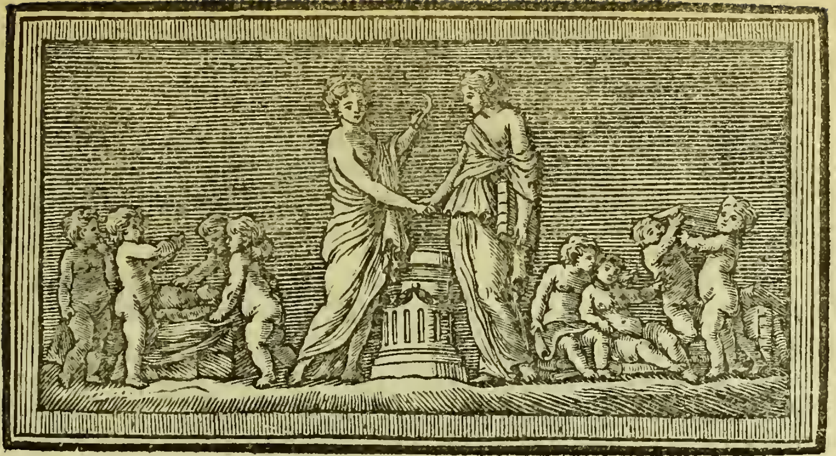
MARCHIONI DE SABRAN,

È COMITUM DE FORCALQUIER STIRPE ORIUNDO,

REGIS CASTRORUM ET EXERCITUUM PRÆFECTO.

DICAT, VOVET, CONSECRAT

P. H. J. FIEFUET.

DE

CATHETERIS FLEXILIS

Æ lamellâ argenteâ conflati emendati, in catheterem è gummi elaſtico compoſitum præſtantiâ.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

Numerosissimi ſunt qui catheteriſmum requirunt morbi : illi enim veſicam, hi veſicæ collum ; alii urethram, alii urethræ viciniam lædunt ; & præcipuæ illæ diviſiones alias etiam ſubdiviſiones complectuntur, quas hìc ſingulas & enumerare, &

explicare non aggrediemur; ſed id unum monitum volumus, ex illis cauſis plurimas adeſſe quæ continuò in urethrâ relinqui catheterem jubent, quod ni facias, maximus ex frequentiori cannulæ immiſſione naſcitur dolor; aut etiam irritatio ex repetito attritu ſuborta urethræ contractilitatem, aut ſenſibilitatem ità concitat, ut mox de novo catheteriſmus inſtitui nullò modo poſſit.

Sed fiſtulæ metallicæ rigiditas ità ægro moleſta, ut talem cannulam ferens commodè nec ſedere, nec ambulare queat, & graviùs inſuper aliquandò ex hujus uſu naſcitur malum: ſæpè fit enim ut continuâ ſolidi catheteris infrà pubis arcum preſſione, hìc gangrænâ corripiatur urethra, quòd licet ſecundùm varias canalis inflexiones contorqueatur catheter, certis tamen punctis, ut pote cedere & flecti neſcius, magis comprimat. Ideò id apprimè ſtuduerunt Chirurgi ut, his vitatis incommodis, canalis tamen artificialis in urethrâ remaneret, & jugiter hàc ad nutum urinæ foras eliminari poſſent. Quod optimè obtinuerunt uſu catheteris flexilis qui ad varios urethræ ſinus ſeſe accommodare, diverſoſque ægri motus & inflexiones permittere docilis, nec rigiditate, nec immobilitate lædens, prædicta numquam afferre poteſt detrimenta.

Verùm cùm ea ſit artium omnium natura, ut rudes primo & informes machinæ excogitentur, quas longior deindè perpoliet uſus, cùm longiùs quandoquè ab inventore diſtet qui perficit, quàm inventor ipſe ab iis qui ſe ipſum præceſſerunt, ità in omni Chirurgiâ, & pariter in hoc de quo tractamus artificio factum fuit, ut varii ex variâ materiâ, variâ compoſitione, variâ ſtructurâ flexiles catheteres fabricati fuerint, quorum alii aliis, vario reſpectu, præſtant. Sed cùm præcipuè nunc in uſum veniant qui è gummi elaſtico componuntur, nec ideò tamen omnia quæ vulgò iis tribuuntur commoda præſeferre nobis videantur, de illis diſſerere fert animus, cauſaſque exponere ex quibus cannulis ex tortili ductilique metallo conflatis debetur præſtantia. Sed anteà, ut meliùs utriuſque catheteris uſus aut incommoda innoteſcant, urethræ fabricam, ſinus, & inflexiones, ac præſertim varia quæ ex partibus vicinis naſci poſſunt impedimenta, Anatomiæ face præviâ, exponemus.

EX ANATOMIA.

Colis corpus eſt cylindricum corpore cavernoſo, & urethrâ compoſitum, quod obtegit cutis, & involucrum ligamentoſum à ſuſpenſorio penis ligamento oriundum: de cute & corpore cavernoſo, ut pote ad noſtrum hoc propoſitum minùs pertinente, ſilebimus.

Urethra canalis eſt membranaceus à veſicæ cervice ad extremum protenſus glandem; decem vel duodecim in homine pollices longus, in contrarium bis incurvatur, & litteræ *S* figuram refert: ab ortu ad inferiora pubis ſymphyſeos deſcendit, indè ad penis radicem aſcendit, demùmque ad extremam glandem fertur. Tres in partes dividi ſolet, proſtaticam nempè, membranaceam, & ſpongioſam. Prima quindecim ſexdecimve lineas extenſa, glandulâ proſtatâ reconditur; ſecunda pollicem longa, ſub cute ponitur; tertia infrà penem, & in ſemi canali inter corpora cavernoſa excavato recumbit.

Proſtata corpus eſt glanduloſum, caſtaneæ nucis molem referens, durum firmumque, folliculis ſcatens innumeris, ex quibus decem circiter emergunt canaliculi, in urethram, propè verumontanum, liquorem effundentes albicantem, viſcoſum, lubricandis partibus idoneum, præcipuum ſeminis in actu venereo vehiculum, ipſiuſque ſeminis in ſpadonibus vicarium.

Pars urethræ membranacea eò attentiùs conſideranda venit, quò faciliùs cathetere duriùs hùc adacto lædi poſſet: cùm enim debiliſſima ſit, non mirum ſi devium iter ibi potiſſimùm ſequatur immiſſa in urethram fiſtula.

Pars ſpongioſa textu cellulari circumdatur, ſanguini facilè pervio, quod fit in erethiſmo coitum comitante, tunc enim ex ſanguinis præſentiâ ut reliquum colis erigitur. Non eadem eſt ubique hujus textûs cellularis craſſities; initio copioſior, deindè rarior, in glande ad maximam molem creſcit, ipſiuſque corpus conficit. Initiùm hujus urethræ partis vocatur bulbus, corpus videlicet rotundum & elongatum, urethram inferiùs amplectens, & veluti bipartitum cavitate quæ medium occupat, & antériùs longè protenditur. Hìc etiam duæ animadvertuntur glandulæ Cowperianæ ſeu proſtatæ inferiores dictæ, quarum

excretorius canalis in urethram aperitur. Secretus ab iis glandulis liquor proſtatæ liquori ſimilis, ſimiles ad uſus inſervit.

Interior urethræ cavitas, præcipuè nobis conſideranda, verſus proſtatam latiſſima, eminentiam oblongam hìc continet *verumontanum* dictam, à veſicæ collo oriundam, & inferiori urethræ parieti adhærentem: ad ejus latera hiant canalium ejaculatoriorum orificia, & paulò anteriùs duo ſinus reperiuntur, in quos facilè ſeſe inferret catheteris roſtrum, niſi, ubi hùc pervenit paululùm, extolleretur. Hìnc ad glandis originem ferè eadem eſt urethræ diameter: ſecundùm hanc longitudinem aliæ reperiuntur adhùc aperturæ, quæ lacunæ ſeu mucoſi dicuntur urethræ ſinus: in glande tandem multùm augetur cavi diameter, & ideò foſſa navicularis nominatur.

È CHIRURGIA.

Antequàm excogitati fuerint catheteres è gummi elaſtico, noviſſimis temporibus frequentem in uſum adhibiti, ſi cui ægro relinquendus erat in urethrâ catheter flexilis, non alio utebatur, quàm tubo è lamellâ argenti in ſpiram contortâ conflato, qui ſic conficitur.

Veruculum primo paratur debitæ craſſitiei circà quod lamina argentea, malleo, non igne complanata & elongata in ſpiram deducitur, & ubi juſtam aſſecuta eſt longitudinem, argento fuſili, non ſtanno, ut pote faciliùs in diſſolutionem abituro, utrique extremitati conferruminatur: ex iis extremitatibus, altera in quoddam veluti infundibulum deſinit, cujus lateribus annectuntur annuli duo, altera in fundulum abit hìnc & indè perforatum, quod fiſtulæ *roſtrum* nominatur.

Tùm leviori & tenuiori membranulâ, gallicè *baudruche* dictâ, veſtitur cannula, bombycinumque filum ſuprà ſpiras contrarium in ſenſum convolvitur, & cerâ ſeu unguento ad nutum compoſito omnia conteguntur.

Plurima flexilem hunc catheterem ſequi dicebantur incommoda vel etiam pericula, undè cannulæ elaſticæ, ubi primum excogitatæ fuerunt, maximo in honore, & pro pretioſſimâ artis inventione habitæ ſunt; ſed rebus æquâ lance ponderatis, forſan elevabuntur commentitia hæc vitia, aut facili emen-

datione corrigentur, dùm alia in cannularum è gummi elaſtico compoſitarum uſu detegentur, quæ nullâ arte vinci poſſent.

Sed antequàm ea percurramus vitia, palàm profiteri liceat nunquàm nobis in animum veniſſe hos catheteres prorſùs & omni caſu eſſe rejiciendos, id unum volumus, ut cautè adhibeantur, & ubi nocivi aut inutiles forent, alteri metallici tutiorem in uſum veniant.

Primum & præcipuum in eo conſiſtit vitium, quòd textu ſerico duntaxat conflentur, ſuper additâ membranulâ tenuiori *(baudruche)* gummi elaſtico dein obtegendâ. Indè fit ut molliores ſint & flexibiliores, quàm ut debitos ad uſus inſervire poſſint. Enim verò licet mollities & flexibilitas ibi deſideretur, quædam tamen requiritur firmitas & reſiſtentia, ut ſemel immiſſi in eodem ſtatu conſtanter remaneant : quod ut obtineatur duplex in uſum venit artificium. Vel enim annulis plurima inſeruntur fila, quæ hinc indè ſecundum glandem decurrunt, & infrà ipſius coronam nodo, uti vocant, Chirurgico ſimul revinciuntur : vel duæ faſciolæ per annulos pariter trajectæ, deindè bipartitæ, & circà corpus, & infrà femur deducuntur, duplicique retinentur nexu. Sed utrumcunque medium elegeris, ne tamen fixam immotamque in urethrâ cannulam remanſuram eſſe ſperaveris; nam ſive canalis ipſius & veſicæ contractione, ſive variis ægri motibus, ſponte ſuâ quandoquè eggredietur : quod celeberr. hujus Collegii Magiſtri, D. Caron authoritate comprobatur, quodque ipſi non ſemel vidiſſe teſtamur. Id fit autem ex eo quod per ſe jàm flexibilior, calore & humiditate canalis magis ac magis emollita, in ſe ipſam replicetur, & licet alterâ extremitate probè conſtringatur, altera tamen ex urethrâ paulatim ſeſe expediat.

Aliud etiam graviùs indè oritur malum quòd molliori ſtructurâ ità quandoquè imminuatur earum cannularum diameter, ut, parietibus ſibi invicem applicatis, nullus jàm urinæ pateat exitus. Adſit, verbi gratiâ, durus renitenſque proſtatæ tumor, tumoris in urethram & pariter in cannulam compreſſione prorſùs inutilis evadet cannulæ uſus; imò etiam, ut vidit jàm laudatus celeberr. Magiſter, ſi magis magiſque ingraveſcat micturitio, urethram inter & cannulam potiùs quàm per ipſum cannulæ cavum ſtillabit urina. Item ſi in eâdem glandulâ, aut in aliâ qualibet viciniæ parte major ſuboriatur inflammatio,

calore nimiùm adaucto molleſcet elaſticum gummi, & idem prorſùs eveniet.

Non ſolùm in earum cannularum corpore naſcitur urinæ ejiciendæ impedimentum, ipſa quandoquè orificia, ſi minora ſint, lotio aditum denegant, facilè enim veſicæ urinariæ muco obturantur, nec ſemper ad ejus viſcoſitatem diſcutiendam ſufficiunt ſtylus & injectio: ſi majora, oræ in ſe redeunt, replicantur, & collapſæ ſubſidunt. Si ipſa cannulæ extremitas perforatur, circulari foraminis acie læduntur internæ canalis membranæ, & indè gravior quandoquè irritatio & inflammatio naſcitur; undè ad latera, ut plurimùm, hiant: ſed hìc etiam novum ingruit incommodum, namquè ſi parallela fiant, ità imminuitur vis & robur cannulæ, ut periculum ſit ne hìc diſrumpatur, & pars extrema in veſicâ remaneat, futurus citiùs ociùſve imminentis calculi nucleus: ſi vario loco aperiantur, facilè ingurgitatur, difficilè degurgitatur cannula, & ægrè admodùm ut ſuprà monuimus, artificialem hanc viam urina quandoquè ingreditur.

Ultimum tandem nec minoris momenti periculum ſecum inferunt cannulæ è gummi elaſtico, quod infundibulum metallicum, extremitati exteriori annexum, & cannulæ retinendæ dicatum, non ſatis firmiter ipſi cannulæ adhæreat: cochleam quidem habet, quæ totidem in cannulâ inſculptis gradibus inſeritur, ſed quomodò credendum ſtriaturis quæ molles & flexibiles primo impulſui facilè cedunt? Fieri igitur ſolet ut non cochleæ ſpiris, ſed ſolâ intruſione retineatur, undè patet infidam prorſùs hanc cohæſionem eſſe judicandam.

Ex dictis hactenus facilè jàm inferri poteſt quare anteponendus nobis videatur catheter flexibilis è metallo confectus. Et quidem, licet ità lentus ſit ut in omnes ſenſus inflecti & contorqueri queat, firmum tamen remanet corpus, integer ſervatur & ejuſdem capacitatis diameter, & urinæ, muco, puri, aliiſque humoribus liber utique patet exitus. Sive adſit canalis urethræ inflammatio, ſive proſtatarum tumor, ſive aliud quodvis ſimile obſtaculum, nec calore molleſcit, nec ſuborto impedimento ſubſidet, ſed idem ſemper remanet cannulæ lumen. Firmiori contextu gaudens, nec ægri motibus, nec veſicæ vel canalis quo continetur contractione à ſede ſuâ depellitur. Parallela majoraque foramina nunquàm imminuun-

tur, ſemper urinæ excipiendæ inhiant, faciliùſquè, ſi muco obſtruuntur, immiſſo ſtylo expediri-poſſunt : infundibulum tandem roſtrumque corpori firmiter conferruminantur.

Indè igitur ſatis abundè confirmaretur catheteris è metallo tortili præſtantia, niſi refellenda remanerent nonnulla quæ huic objecta fuerunt vitia. Dictum enim fuit *roſtri* cum ſpiris cohæſionem licet argento non ſtanno confectam, lapſu tamen temporis ſeparari poſſe, & maximum indè, quod jàm monuimus, imminere malum : item exterioris membranæ filorumque rupturâ, & unguenti ſeu ceræ colliquatione nudas remanere laminarum ſpiras, aut etiam quandoquè maximo cum ægri detrimento, detorqueri & evolvi.

Sed hæc omnia unicâ eâdemque facillimâ correctione in melius mutari poſſunt (1).

Loco fili ſerici quod cannulam obvolvit, textilia fila, fuſorum ope, circà veruculum (ut fit in cannulis è gummi elaſtico) implicentur, textumque continuum efficiant qui primò ſpiras aberrare probè vetabit, deindè utrique extremitati firmiter coarctabitur : totidem enim ibi aperientur obliqua foramina quot extabunt textûs fila, quæ ibidem trajecta, & in ſemi canali intus excavato decurrentia, aut anſam efformabunt, aut nodo conſtringentur. Sic nullo imminente periculo, omnia commoda complectetur cannula è flexili metallo compoſita, cui novum etiam accedet pretium, ſi, pro cerâ vel unguento, gummi elaſtico exteriùs illinatur.

Ex his igitur omnibus concludere poſſe putamus ità emendatum flexibilem cathererem cannulæ è gummi elaſtico præſtare, eique omnibus ferè caſibus eſſe anteponendum.

HAS Theſes, Deo juvante, & præſide M. PETRO-MATHURINO BOTENTUIT LANGLOIS, *Artium & Chirurgiæ Magiſtro, antiquo Scholarum Moderatore, antiquo Scholæ*

(1) Hanc emendationem celeberr. jàm laudato Magiſtro D. Caron acceptam referimus.

practicæ Profeſſore, Regiæ Chirurgorum Academiæ Socio; in Supremo Senatu Patrono, tueri conabitur PETRUS-HUBERTUS-JOSEPHUS FIEFUET *Quercetanus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Liberalium Magiſter, Militarium Regis Noſocomiorum nuper Chirurgus, Theſeos Auctor.*

FINIS.